

[Aage Fogh.]

blik på det, der skal gøres herhjemme, skal føres, vil man finde den rette vej. Og så håber jeg på, at det lykkes at få et samarbejde i stand mellem de seks og de syv. Det ville være en stor tragedie, hvis det skulle forme sig sådan, at vi går ind i en handelskrig i Europa, der ødelægger de store muligheder, vi har for fremgang, hvis vi bærer os fornuftigt ad.

Helge Larsen: Før jeg indleder med nogle bemærkninger om De Forenede Nationer, vil jeg gerne bringe den højtærede udenrigsminister en varm tak for den udtømmende redegørelse, vi fik i formiddags, og for de perspektiver, den indeholdt.

Det er blevet sagt mand og mand imellem i det sidste halve år, det er også blevet nævnt i dag, at De Forenede Nationer befinder sig i en krise. Begivenhederne omkring Congo og FN's indsats dér kan sammen med angrebene på generalsekretær Hammarskjöld gøre en sådan tale berettiget — i en vis grad, men også kun i en vis grad. Vi har jo nemlig oplevet det samme tidligere, når voldsomme begivenheder stillede store krav til FN. Nu var der jo intet uventet i, at en organisation som FN måtte have store begyndervanskeligheder. Egentlig er det vel mere overraskende, at organisationen trods alle disse vanskeligheder har overlevet og i dag kan stå som den samarbejdsorganisation, hvorom hele verdens interesse mere og mere samler sig.

Det er nu 16 år siden, De Forenede Nationer dannedes. 16 år efter Folkeforbundets dannelse var i 1936, og Japan var da i gang med erobringen af Kina, Mussolinis erobring af Abessinien var lige tilendebragt, Hitler havde tilsidesat Versaillesfreden, havde indført almindelige værnepligt, begyndt oprustningen og besat Rhinlandet, og det fascistiske oprør i Spanien var under forberedelse. Alt dette hændte, uden at Folkeforbundet magtede at gribe ind og hindre noget som helst. Når status således gøres op, er det rigtigt at slå fast, at FN er en ganske anderledes effektiv og levedygtig organisation end Folkeforbundet.

Jeg siger ikke dette for at bagatellisere de vanskeligheder, FN står midt i, og jeg siger det heller ikke for at tilfredsstille en naiv optimisme, men jeg finder, at det hører

med, når man vil danne sig et realistisk billede af situationen i dag.

Og hvorfor er forholdene så så meget anderledes i dag, bare 25 år efter Folkeforbundets magtesløshed? Det ligger først og fremmest i, at det er lykkedes FN at samle snart alle verdens selvstændige stater, medens Folkeforbundet var den hvide races organisation, opbygget medens kolonisystemet endnu bestod.

FN har under kolonisystemets afvikling en af sine hovedopgaver i bistand til de nye stater, så deres selvstændighed og frihed sikres og deres befolkninger kan opnå en mere menneskeværdig tilværelse. På længere sigt ligger den mest fredsbevarende politik i bestræbelser for at udligne spændvidden mellem den ringe levestandard i Asien og Afrika og den langt højere levestandard i de industrialiserede lande omkring det nordlige Atlanterhav.

Hjælpen til udviklingslandene er således både i deres og vor interesse. Jeg skal ikke sige mere herom her, det bliver der lejlighed til senere, men jeg vil gerne i denne forbindelse takke den høje regering for det arbejde, der er gjort med planlægningen af yderligere effektivisering af hjælpen til udviklingslandene.

De Forenede Nationers indsats i Congo er det i øvrigt for tidligt at bedømme endnu, men det er utvivlsomt rigtigt, at uden FN's indgriben var Congo meget let blevet skueplads for borgerkrig med stormagtsindgriben. Det var jo rivalisering mellem interesserede stater, der længe hindrede, at FN fik tilstrækkelige beføjelser i Congo. Først da Patrice Lumumba var blevet myrdet, kom der en egentlig styrke i beføjelserne, og da kom den på initiativ af afrikanske og asiatiske medlemmer af FN.

Denne beslutning i sikkerhedsrådet den 21. februar er af skelsættende karakter, fordi den viser, at FN, når den fornødne vilje hos de mange mindre lande er til stede, kan optræde også over for stormagtsinteresser. Vi kan vel gå ud fra, at de afrikansk-asiatiske lande i stedse højere grad vil gøre sig gældende i FN, og at vi hurtigt kan komme til at tage stilling til andre endnu uløste koloniproblemer.

Jeg regner med, at Danmark her vil følge en klar linje sigtende mod kolonisystemets endelige afvikling også i tilfælde, hvor det